

סובארו פילסה את הדרך

מהפגישה של שרת עם הקיסר ועד הסושי במסעדות תל אביב - בשבוע הבא ימלאו יובל שנים לכינון היחסים הדיפלומטיים בין שני הקצוות הרחויים של יבשת אסיה, יפאן וישראל

קטע מתוך:

מאת רותם קובנר

ו היתה ברית בין שתי מדינות אסיאתיות שחשו לא נוח בשיכון הגיאוגרפי. השבוע, יובל לאחר כינון היחסים הדיפלומטיים בין ישראל ליפאן, נדמה שהתחושה נותרה בעינה אך הברית עדיין מצפה להגשמתה.

ראשיתו של הקשר היתה בעת חידוש הריבונות היפאנית, לאחר כמעט שבע שנים של שלטון כיבוש אמריקאי שנכפה על יפאן מאז כניעתה. באר תה עת החלה יפאן בטוויית רשת של קשרים בינ-לאומיים וברומה לישראל נתקלה בחומה של חשדנות ועוינות. הצורך בהכרה בינלאומית היה איפוא הדרי, וביום העצמאות הרביעי של ישראל, ב-15 במאי, שבועיים לאחר תום הכיבוש האמריקאי, כוננו היחסים בטקס צנוע. הנציגות ביפאן היתה הראשונה שישראל פתחה באסיה, ומנגד - ליפאן היה זה הקשר הדיפלומטי הראשון במזרח התיכון.

באוקטובר 1956, כשלישה שבועות לפני מבצע סיני, נחת ביפאן שר בחוץ משה שרת, שביקר באסיה למרות המתחויות המדינית ונותר שם, לשמך חתו של ראש הממשלה דוד בן גוריון, עד לאחר המלחמה. שרת הוזמן תחילה לביקור אצל הקיסר, הזמנה שביטאה בעיקר את מעמדה הנמוך של יפאן. ואולם, היפאנים לא העניקו לישראל המרוחקת תפקיד משמעותי בתקומה הכלכלית שהתרחשה בארצם. עוד בשנות החמישים נתפש הקשר עם ישראל מבעד לצוהר היחסים עם ארצות הברית. לפיכך, עשור לאחר מכן, בעת שהיצוא היפאני נסק מעלה, לא מעט יפאנים נטו לחשוב שקשר עם ישראל עשוי לסייע למכירות בשוק האמריקאי. ב-1963 הועלה דרג הנציגות בשתי המדינות לשגרירות ומאמצע שנות השבעים נוסף לסגל היפאני נספח צבאי. עם זאת, היפאנים מיאנו להדק את הקשר, שכן יפאן היתה תלויה בנפט מהמזרח התיכון וחששה מחרם ערבי. או כהיום, נמנעה יפאן ממעורבות יתר באזורי משבר או באזורים שהאינטרסים המסחריים שלה בהם מצומצמים.